

Utbildningsplan för Miljöbalksutbildningen (3 mars 1999)

Till: Regeringen
(Miljödepartementet)

Kommittén för utbildning av miljöbalken inför ikraftträdandet började sitt arbete vid årsskiftet. Kommittén har tagit sig namnet Miljöbalksutbildningen och hittills haft fem sammanträden. Den nu föreliggande utbildningsplanen är den övergripande plan som regeringen begärt att få redovisad som det första steget i kommitténs arbete. Denna redovisning ersätter den tidigare överlämnade utbildningsplanen från den 19 februari 1998.

Miljöbalksutbildningen

Gösta Blücher

/Göran Ekblad

Miljöbalksutbildningen och dess kommittéuppdrag

Kommittén har följande ledamöter

Gösta Blücher	Ordförande
Richard Almgren	Industriförbundet
Lars Fladvad	Kommunförbundet
Lisbet Fall	Boverket
Stig Åke Svensson	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Kitty Victor	Naturvårdsverket
Birgitta Ågren	Miljödepartementet

och experter

Kerstin Cederlöf	Miljödepartementet
Ann-Sofie Eriksson	Kommunförbundet (under tillsättning)
Pär Andersson	Industriförbundet (under tillsättning)

I sekretariatet ingår

Göran Ekblad	Huvudsekreterare och projektledare
Mia Jameson	Sekreterare (under tillsättning)
Ann-Christin Sundberg	Assistent (halvtid)

Kommitténs uppdrag framgår av regeringens direktiv i bilaga 1. Kommittén ska i samarbete med berörda myndigheter och organisationer:

- kartlägga vilka som berörs av miljöbalken och gruppera dessa efter behovet av kunskap om miljöbalken,
- analysera behovet av utbildning hos olika målgrupper,
- kartlägga och utvärdera olika utbildningsvägar och utbildningsmetoder,
- utarbeta en övergripande plan för genomförandet av utbildningen för olika målgrupper,
- utarbeta en strategi för hur miljöbalken ska tillämpas för att nå de fastlagda miljömålen,
- ansvara för att utbildningsmaterial tas fram för olika utbildningsmetoder och för olika målgrupper,
- initiera rekrytering och utbildning av informatörer för olika målgrupper,

- verka för att kunskapsbaser byggs upp,
- verka för att nätverk för information skapas,
- skapa förutsättningar för samråd och erfarenhetsutbyte mellan dem som genomför utbildningen,
- utvärdera utbildningen samt
- lämna förslag till förbättringar av utbildningsinsatserna efter vad som framkommer vid utvärderingen.

Kommitténs mål för utbildningen

Kommittén har efter diskussion kommit fram till att huvudmålen för Miljöbalksutbildningens verksamhet är

- att genom en sammanhållen utbildning ge alla aktörer en gemensam ram för tillämpningen av miljöbalken,
- att utbilda alla inom kommuner, länsstyrelser och statliga verk som ska arbeta med miljöbalken samt
- att ge förutsättningar för utbildning av de inom näringsliv och intresseorganisationer som i sin verksamhet ska ta hänsyn till miljöbalkens föreskrifter.

På grund av allt för knappa resurser har kommittén tills vidare tvingats välja bort information speciellt riktad till allmänheten.

Utbildningens omfattning och uppläggning

Underlaget för utbildningen utgörs av följande delar av miljöbalksarbetet

- Propositionen om miljöbalken samt utskottsutlåtande och riksdagsbeslut.
- Propositionen om följdlagstiftningen samt utskottsutlåtande och riksdagsbeslut.
- Regeringens förordningar till lagstiftningen.
- Myndigheternas föreskrifter.
- Regeringens proposition om miljömål m.m.

En kursplan redovisas på sidan 96.

Grundkurs

Den tyngsta delen av utbildningen ligger på en 3-dagars grundkurs som omfattar hela miljöbalken. Avsikten med kursen är att alla handläggare som ska tillämpa miljöbalken inom den offentliga och privata sektorn ska få en gemensam kunskap om balkens uppbyggnad och generella regler.

De tre dagarna i grundkursen disponeras preliminärt enligt följande:

- Dag 1 Miljöbalkens mål, hänsynsreglerna, hushållningsreglerna
- Dag 2 Miljöbalkens processregler, övergångsbestämmelserna
- Dag 3 Sakfrågorna

Kommittén tar också fram en kortversion av grundkursen på en dag för dem som bör ha översiktlig kännedom om miljöbalken t.ex. kommunalpolitiker och chefer inom industrin.

Tre fördjupningskurser

Grundkursen följs av tre 2-dagars fördjupningskurser med särskild inriktning på de traditionella kompetensområdena. Kursernas uppläggning förutsätter att deltagarna har genomgått grundutbildningen på tre dagar. De tre kurserna har följande innehåll:

A	Planering och naturresurser.	Kursen ska behandla frågan om hur balken bör användas i den fysiska planeringen.
B	Natur och kultur	Med särskild inriktning mot naturvård, områdesskydd, förorenade områden, vatten verksamhet, jordbruk och täkter.
C	Miljö och hälsa	Med särskild inriktning mot miljö farlig verksamhet, hälsoskydd, kemiska produkter och avfall.

Fortsättningskurs

Slutligen förbereds en 1-dags fortsättningskurs som behandlar prövningsförfarandet vid överklagande och sanktionssystemet. Denna kurs vänder sig i första hand till kommunala tjänstemän som handlägger överprövningsärenden med kommunen som part.

Miljöbalksutbildningen öppnar frågelåda på Internet

Miljöbalksutbildningen kommer att öppna egen hemsida på Internet. Via hemsidan ges möjlighet att informera om kommitténs arbete och kursutbudet och kompendierna kommer här att vara tillgängliga för alla. Hemsidans främsta uppgift är dock att organisera en frågelåda. Tanken är att både offentligt och privat anställda handläggare i ett första skede ska kunna få myndigheternas stöd i tillämpningen av miljöbalken. Frågelådan står naturligtvis öppen även för en intresserad allmänhet. Avsikten är att hemsidan ska kunna öppnas i maj 1998 och pågå under hela 1999.

Kursdimensionering

Kommittén har gjort en överslagsmässig beräkning av antalet handläggare och andra berörda som kommer att delta på miljöbalkutbildningens kurser.

Antal deltagare från	Grundkurs		Fördjupningskurs			Fortsättn.kurs
	1a	1b	2a	2b	2c	3
	3 dagar	1 dag	Planering och natur- resurser 2 dagar	Natur och kultur 2 dagar	Miljö och hälsoskydd 2 dagar	Prövning och sanktioner 1 dag
Kommunerna	2 500	7 500	600	600	1 300	1 200
Länsstyrelserna	660	220	90	120	150	330
De statliga verken, centralt*	200	300	30	30	30	60
De statliga verken, regionalt	150	400	80	40	40	60
Polisen	100	400				
Domstolarna**	-	-				
Näringslivet	400	privat			200	50
Intresseorganisa- tionerna	100	privat	40	40	40	40
Summa deltagare	4 110	8 820	840	830	1 760	1 740

* Dimensioneringen utgår utifrån att de statliga verken kommer att delta i kurserna även om de har egen intern utbildning.

** Utbildningen riktad till Domstolsverkets personal kräver närmare överläggning med verket.

Antalet beräknade kursdeltagare ställer krav på ca 1 800 lärardagar enligt följande tabell:

	Antal deltagare	Deltagare/kurs	Antal kurser	Lärare/kursdag	Antal lärardagar
1a Grundkurs, 3 dgr	4 110	35	117	2	704
1b Grundkurs, 1 dag	8 820	40	222	2	441
2a P & N	840	30	28	2	112
2b N & K	830	30	27	2	110
2c M & H	1 760	30	58	2	234
3 P & S	1 740	30	58	2	232
Summa lärardagar					1 833

Utbildningens uppläggning

Kommittén tar först fram utbildningsmaterial (läromedel) i form av kompendier till de planerade kurserna. Till varje kurs har kommittén knutit en skrivare, en ordförande och en grupp experter som representerar berörda verk, länsstyrelser, de kommunala intressena och industrin. Sammansättningen av representanter i grupperna framgår av kursplanen i bilaga 2.

Själva utbildningen kommer att genomföras i två steg.

Under steg 1 utbildas 300 lärare som till största delen hämtas från kommunerna och länsstyrelserna (ca 150 lärare från kommuner, ca 70 lärare från länsstyrelser och ca 80 från centrala verk och näringsliv).

De som medverkat som experter vid framtagningen av kompendier deltar också i utbildningen av lärarna. Varje lärare utbildas i miljöbalken vid tre skilda tillfällen - grundutbildningen (3 dagar), en fördjupningskurs (2 dagar) och fortsättningskursen (1 dag). En särskild introduktionsdag kommer dessutom att hållas för lärarna före själva kursutbildningen. Under denna "pedagogiska" dag kommer lärarna bl.a. att få en genomgång av hur man bör uppträda som föreläsare för att budskapet och kunskapsinnehållet ska nå fram. Lärarutbildningen omfattar således i allt sju dagar.

I steg 2 medverkar de 300 utbildade lärarna. Lärarna planeras att ingå i lärarlag. Kursverksamheten sker länsvis och organiseras gemensamt av de regionala kommunförbunden och länsstyrelserna. I kursdimensioneringen ovan beräknas att ca 13 000 personer kommer att delta i steg-2 utbildningen. Kurserna kommer att vara självfinansierade med en beräknad deltagaravgift på ca 600 kronor/dag exkl. deltagarnas omkostnader. I genomsnitt beräknas varje lärare att själv medverka under minst sex kursdagar.

Läroarbilden i grundkursen och fortsättningskursen planeras att ske i åtta kursomgångar vilka preliminärt kommer att förläggas till Stockholm, Linköping, Växjö, Malmö, Göteborg, Örebro, Gävle och Umeå. Fördjupningskurserna planeras i fyra kursomgångar, vilka förläggs till Stockholm, Göteborg, Malmö och Umeå.

Näringsliv och organisationer kommer att bjudas in till de regionala kurserna. I viss utsträckning kommer de troligen också att arrangera egen utbildning med användning av egna lärare från läroarbilden och de läromedel som kommittén tagit fram.

Kommittén räknar med att utöver de 300 lärarna kunna erbjuda ett tjugotal lärarplatser åt utbildningsföretag mot självkostnad.

Tidplan

Tidplanen redovisas i bilaga 3 och bygger på följande förutsättningar:

- Riksdagsbeslut om miljöbalken och följdlagstiftningen i juni 1998.
- Förordningar och föreskrifter klara i juni 1998

Tidplanen innebär att lärarutbildningen av grundkursen sker under oktober-november och att de regionala kurserna kan påbörjas i december för att sedan fortsätt under nästan hela 1999.

Framställning av kompendier:

Upptaktsmöte 3 mars 1998

Grundkursen

koncept klart 1 juli

kompendium tryckt 1 okt

Fördjupningskurserna

koncept klart 1 okt

kompendium tryckt 1 jan 1999

Fortsättningskursen

koncept klart 1 april

kompendium tryckt 1 aug

Utbildning av lärare vid fyra tillfällen:

Introduktionskurs aug-sept 1998

Grundutbildning okt-nov 1998

Fördjupningskurser feb-mars 1999

Fortsättningskurs aug-sept 1999

Fördjupningskurserna kan startas först i februari eftersom lärarna under januari är engagerade som lärare i den regionala utbildningen i grundkursen.

Fortsättningskursen är inte förlagd till våren 1999 eftersom utbildning då pågår både av grundkursen och de tre fördjupningskurserna. Kommittén ser det inte som en nackdel. Tvärtom bidrar en återsamling av lärarlagen ett halvår senare till att förstärka de nätverk som tidigare byggts upp. Under hösten 1999 har man också fått en viss erfarenhet av tillämpningen vilket bör kunna vara värdefullt i kommitténs utvärderingsuppdrag.

Budget

Utbildningsprogrammet har dimensionerats utifrån det anslag på åtta miljoner kronor som tilldelats kommittén och med de ekonomiska förutsättningar som redovisas nedan.

Budgetunderlaget redovisas i bilaga 4.

Miljöbalksutbildningens budget för 1998 -1999

	Tkr
Personalkostnader	2 500
Kostnader för kommitténs ledamöter	360
Hemsida med frågelåda, logotype m.m.	270
Produktion av kompendier	800
Utvärdering av utbildningen	70
	4 000
Steg 1 utbildningen	
Introduktionskurs	600
Grundkurs (3 dagar)	1 800
De tre fördjupningskurser	1 100
Fortsättningskursen	400
	3 900
Steg 2 utbildningen	
Möte med kursarrangörerna	100
SUMMA	8 000

Förutsättningar för budget

- Utbildningen dimensioneras för 300 lärare i steg 1-utbildningen och ca 13 000 deltagare i steg 2-utbildningen.
- Experternas uppgift är att först ingå i en produktionsgrupp för framtagning av kompendier och sedan medverka som lärare i steg 1-utbildningen på minst två kurser.

- Skrivarens och ordförandes uppgift i respektive grupp är att tillsammans med sekretariatet svara för utarbetandet av kompendietexten.
- Ordföranden och övriga representanter i expertgrupperna är oavlönade av kommittén.
- Lärarnas uppgift är att först utbilda sig själva i sammanlagt sju dagar för att sedan medverka som lärare i minst sex dagar.
- Experter och lärare får enbart ersättning för omkostnader (resor, mat och logi och utbildningsmaterial) i steg 1-utbildningen.
- Kurser i steg 2-utbildningen ska vara självfinansierade genom avgifter.
- Tryckkostnader för kompendier finansieras genom kursavgifterna. Lärarna får dock allt kursmaterial kostnadsfritt.
- Vissa utsedda experter svarar på frågor från kommitténs hemsida på Internet utan ersättning.

Kursplan med bemanning

rev 1999-02-11

Kurs	Omfattning Innehåll	Huvudkapitel Övr. kap.	Skrivare	Representation	Ledamöter med ordförande
0 Introduktion/Pedagogik	1 dag Introduktion, "Vad gör vi nu?", pedagogisk utbildning		Sekretariatet med utbildningskonsult	Kommunförbundet Länstyrelserna	
1 Grundkurs	3 dagar Miljömålen och miljöbalken	1-6, 16-19, 24, 26-28 övriga	Mia Jameson Sekretariatet	Kommittén	Gösta Blücher, ordf. Kommitténs ledamöter
Grundkurs	1 dag Miljömålen och miljöbalken	1-6, 16-19, 24, 26-28	Sekretariatet	Kommittén	Gösta Blücher, ordf. Kommitténs ledamöter
2a Planering & natur- resurser	2 dagar Hur vi använder balken i den fysiska planeringen.	3-4 1-2, 5-6, 16-19, 24, 26-28	Claes Göran Guinchard Boverket	Miljödepartementet Naturårdsverket Boverket Riksantikvarieämbetet Vägverket Lst Kronobergs län Kommunförbundet Gävle kommun Industriförbundet	Lars Holmgård Sven Göthe June Årleskog Leif Johannesson Irene Lingestål Järda Blix Ann-Sofie Eriksson, ordf. Mikael Lif Nils Jirvall, Skogsind.
2b Natur och kultur	2 dagar Naturvård, områdesskydd, vattenverksamhet, jordbruk, täkter genteknik och ersättning	7-8, 13, 31 1-6, 9, 16-19, 24, 26-28	Anne-Li Fiskesjö Lst Jönköpings län	Miljödepartementet Naturårdsverket Boverket Jordbruksverket Lantmäteriverket Riksantikvarieämbetet Länstyrelsema Kommunförbundet Huddinge kommun Industriförbundet	Henrik Löf Katrin Mehr Bengt Eriksson Anders Emmerman Eije Sjödin Monica Bennett Gärdö Torbjörn Schafferer, ordf. L. Fidjeland /Peter Wenster/ Thomas Strid Lars-Åke Lindahl, Boliden AB
2c Miljö och hälsa	3 dagar Miljöfarlig verks., förorenade områden, hälso- skydd, kemiska prod., avfall och producentansvar	9-10 14-15 1-6, 10-13, 16- 19, 24, 26-28	Leif Sverndal Naturvårds- verket	Miljödepartementet Naturvårdsverket KEMI Boverket Socialstyrelsen Lst Gävleborgslän Kommunförbundet Kommun Industriförbundet	Liselotte Rågmark Viveke Ihd Torbjörn Lindh Peter Skoglund Åsa Ahlgren, ordf. Ann Gudéhn Kerstin Blom Bokliden. Greger Svensson, Sigtuna Louise Schöld, Akzo Nobel
3 Prövning och sank- tioner Att an- vända miljö- balken	1 dag Med särskild tonvikt på handlingar och process vid överprövning	16-30	Mia Jameson Sekretariatet	Miljödomstolen, Sthlm Domstolsverket Riksåklagaren Polishögskolan Lagtolken Miljödomstolen, Vänersborg Naturvårdsverket Miljödomstolen, Växjö Länstyrelsen, Halland Kommunförb. Industrin	Bjarne Karlsson Claes Kristensson, ordf Barbro Jönsson Jan Eric Ericsson Peggy Lerman Thomas Rahm Mikael Lundholm Bertil Varenius Börje Andersson Germund Persson Rolf Henriksson, Sydkraft

Budgetunderlag för miljöbalksutbildningen

1998-02-19		antal	kostn/enh kr	Summa tkr
Personalkostnader	1998-01-01—1999-12-31, 24 mån	24	105	2 520
Kommitténs ledamöter	Reskostnader m.m.	24	15	360
Allm. marknadsföring	Hemsida med frågeläda, logotype, m.m.			370
			Summa	3 250
Framtagning av kompendier				
Grundkurs 3-dagars	20 lekt. (6+8+6) med 10 sid/lekt layout antal sidor x kostn per sida	200 200	0* 1 000	0 200
Grundkurs 1-dag	6 lekt med 12 sid lekt	72	0*	0
Planering & naturresurser 2 dagar	12 lekt. med 7 sid/lekt. Skrivare** + resor + omk layout antal sidor x kostn per sida	84	1 000	84
Natur & kultur 2 dagar	12 lekt med 7 sid/lekt Skrivare** + resor + omk layout antal sidor x kostn per sida	84	1 000	84
Hälsa & miljöskydd 2 dagar	12 lekt med 7 sid/lekt Skrivare** + resor + omk layout antal sidor x kostn per sida	84	1 000	84
Prövning & sanktioner 1 dag	7 lekt. med 7 sid/lekt. Skrivare** + resor + omk layout antal sidor x kostn per sida	50	1 000	50
			Summa	782
Steg I kurser				
Introduktionskurs 1 dag	8 kurser med ca 40 lärare/kurs, konsultkostnad 3 medverkande/kurs resa/logi 3400 + mat 800 300 lärare lokal/adm 250 + mat 400 + resor 300	8 24 300	20 4 200 950	160 101 285
Grundkurs 3-dagars	8 kurser med ca 40 lärare/kurs 4 experter/kurs resa 2400 + logi 3000 + mat 1600 300 lär. logi/resa 3700 + lokal/adm 400 + mtrl 1000	32 300	7 000 5 100	224 1 530
Grundkurs 1-dag	300 lärare mtrl 100	300	100	30
Planering & naturresurser 2 dag	4 kurser med med ca 25 lärare/kurs 3 experter/kurs resa 2400 + logi 2000 + mat 1100 100 lärare lokal/adm 350 + resa/logi 2500 + mtrl 150	12 100	5 500 3 000	66 300
Natur & kultur, 2 dagar	4 kurser med med ca 25 lärare/kurs 3 experter/kurs resa 2400 + logi 2000 + mat 1100 100 lärare lokal/adm 350 + resa/logi 2500 + mtrl 150	12 100	5 500 3 000	66 300
Hälsa och miljö 2 dagar	4 kurser med med ca 25 lärare/kurs 3 experter/kurs resa 2400 + logi 2000 + mat 1100 100 lärare lokal/adm 350 + resa/logi 2500 + mtrl 150	12 100	5 500 3 000	66 300
Prövning & sanktioner 1 dag	8 kurser med ca 40 lärare/kurs 2 experter/kurs resa 2400 + logi 1000 + mat 700 300 lärare lokal/adm 250 + resa 300 + mat 400 + mtrl 150	16 300	4 100 1 100	66 330
			Summa	3 823
Steg II kurser <i>Kurserna är självfinansierade</i>				
Kursarrangörer	1 möte under 1 dag 50 arrangörer resa 1200 + mat 600 + mtrl 200	50	2 000	100
			Summa	100
Utvärdering	Omkostnader		Summa	70
TOTALKOSTNAD (tkr)				8 025

* Ingår i kommitténs personalkostnader

** Det förutsätts att respektive myndighet finansierar sin/a skrivare inom sitt förvaltningsanslag

Tabeller

Tabell 1: Deltagare länsvis på grundkursernas lärarutbildning i steg 1

Län	Först erbjudna platser	Deltagande lärare på grundkursen (anmälda)				
		Totalt	därav kommun	därav lst	antal delt./100 000 inv	antal delt./kommun
Stockholms län	60	71	48	23	4,1	2,8
Uppsala län	8	9	6	3	3,1	1,5
Södermanlands län	8	13	6	7	5,1	1,3
Östergötlands län	16	17	7	10	4,1	1,3
Jönköpings län	12	12	6	6	3,9	1,1
Kronobergs län	8	13	4	9	7,2	1,6
Kalmar län	8	11	4	7	4,6	0,9
Gotlands län	4	4	1	3	6,9	4,0
Blekinge län	4	8	3	4	5,3	1,6
Skåne län	36	41	23	18	3,7	1,2
Hallands län	8	8	4	4	3,0	1,3
Västra Götaland	52	77	59	18	5,1	1,5
Värmlands län	8	12	6	6	4,3	0,8
Örebro län	8	10	4	6	3,6	0,6
Västmanlands län	8	10	6	4	3,9	0,8
Dalarnas län	8	13	7	6	4,5	1,2
Gävleborgs län	8	10	6	4	3,5	0,7
Västernorrlands län	8	13	8	5	5,1	1,3
Jämtlands län	4	4	3	1	3,0	0,6
Västerbottens län	8	12	8	4	4,6	1,5
Norrbottens län	8	13	9	4	4,9	0,9
Hela riket	292	381	228	152	5,2	1,4

Tabell 2: Centrala statliga myndigheter som målgrupp för miljöbalksutbildningen

Statlig myndighet	Representerad i expertgrupp	Antal deltagare på kommitténs grundkurs	Antal sålda grundkompendier 1999-11-29	Antal sålda översiktskompendier 1999-11-29
Miljödepartementet	X			
Domstolsverket	X		10	240
Banverket			67	404
Boverket	X	11	120	4
Energimyndigheten		1	1	-
Fiskeriverket			1	-
Fortifikationsverket			3	71
Försvaret		18	6	418
Jordbruksverket	X	2	9	125
Konsumentverket			2	10
Kemikalieinspektionen	X	6	-	-
Kärnkraftsinspektionen		1	-	-
Lantmäteriverket med regioner	X	1	22	73
Livsmedelsverket			1	-
Luftfartsverket			82	1
Naturvårdsverket	X	7	114	27
NUTEK		3	2	-
Polishögskolan	X	3	2	50
Riksantikvarieämbetet	X	4	7	71
Räddningsverket		1	231	-
Sjöfartsverket			-	-
Socialstyrelsen	X	1	9	-
Skogsstyrelsen med regioner		1	3	1
Strålskyddsinstitutet		1	-	-
Vägverket	X	2	91	1
Åklagarmynd. och ekobrott	X	21	1	-
		86	810	1 531

Tabell 3: Ekonomiska förutsättningar för den regionala miljöbalksutbildningen i steg 2

Sammanställning av utsänd enkät i oktober 1999

	Kursavgift		Kommun- kurser	Läraryr- arvode kr/dag	Annan ersättning	Ers. Till Arb.givare kr/kursdag och lärare
	offent.anst. kr/kursdag	företagare kr/kursdag				
Stockholms län	6-800	12-1 600	10 å 500 kr/pers	nej	resa Talinn	1 000 över 6 dagar 2 000
Uppsala län	700	700	nej	nej	resa Sthlms skärgård	2 500
Södermanlands län	500	2000	nej	nej	sannolik resa	1 600 totalt per kursdag
Östergötlands län	600	600	nej	nej	studieresa	1 000
Jönköpings län	6-900	6-900	nej	500	resa Vetlanda	1 200
Kronobergs län	650-1 000	650-1 000	nej	nej	ev.resa Köpen.	nej (inte ännu)
Kalmar län	600	1 200	nej	1 000	resa Tyskland	nej
Gotlands län	150-400	150-400	nej	nej	samkväm	nej
Blekinge län	650-750	650-750	nej	normalt nej	resa Stralsund	nej
Skåne län	6-700	1 300	ja	500-1 500	resa Tyskland	nej
Hallands län	500	500	nej	nej	nej	nej
Göteborgsregionen	550-650	550-650	nej	nej	bok+middag	totalt 4 000 per kursdag
Göteborgs o Bohus län	600-1 000	ja	nej		nej	2 000
Älvsborgs län	5-600	1 000	nej	nej	nej	2 000
Skaraborgs län	5-750	inga företagare	nej	nej	middag	totalt 4 000 per kursdag
Västra Götalands län						
Värmlands län	550-1 000	550-1 000	nej	2 600	nej	Ja, då lärare utbildat på betald arbetstid
Örebro län	650-700	1 250	ja/12 st	1 000 utöver 7 dagar	resa Bryssel	750/halvdag
Västmanlands län	500-800	500-800	ja	nej	nej	max 2 000
Dalarnas län	800	800	nej	nej	resa	Personkostn./kursdag utöver 6 dagar
Gävleborgs län	950-1 100	950-1 100	ja	700-1 000	För förbered.	Till länsstyrelsen
Västernorrlands län	600-800	1 200-1 600	ja	1 000	nej	nej
Jämtlands län	500	1 000	nej	1 300	resa Åre	ja
Västerbottens län	350-1 000	350-1 000	nej	nej	ev. senare	1 300
Norrbottens län	600	600	nej	750	alt.resa Brüssel	nej

Tabell 4: Regional kursverksamhet

	Antal deltagare på grundkursen					Antal deltagare på översiktskursen					Delt./ kom.	Delt./ 10 000 inv.
	Kommunen		Statliga Mynd.	Privata sektorn	Summa	Kommunen		Statliga Mynd.	Privata sektorn	Summa		
	Tjm	Politiker				Tjm	Politiker					
Steg 1- utbildningen	231	0	225	71	527			105	78	183		

Regional kursverksamhet

Stockholms län	399	36	91	90	616	915	248	121	193	1477	84	12
Uppsala län	95	2	27	28	152	52	55	15	41	163	53	11
Södermanland	103	1	37	13	154	169	180	38	9	396	55	21
Östergötlands län	145	15	40	0	200	40	270	9	0	319	40	13
Jönköpings län	201	53	92	36	382	212	158	66	78	514	81	29
Kronobergs län	61	12	22	17	112	89	31	58	21	199	39	17
Kalmar län	147	65	14	24	250	106	117	10	18	251	42	21
Gotlands län	36	6	20	0	62	75	34	20	2	131	193	33
Blekinge län	56	6	36	20	118	22	34	27	23	106	45	15
Skåne län	299	4	106	39	448	350	433	37	145	965	43	13
Hallands län	119	7	29	21	176	87	69	23	95	274	75	17
Västra Götaland	451	22	134	37	644	496	495	76	25	1082	34	11
Värmlands län	142	15	17	38	212	122	84	25	44	275	30	17
Örebro län	68	11	19	2	100	82	180	0	63	325	35	15
Västmanlands län	110	5	33	0	148	130	16	60	0	206	32	14
Dalarnas län	113	5	31	17	166	173	88	28	98	387	37	19
Gävleborgs län	123	17	46	14	200	181	72	95	50	398	60	21
Västernorrland	116	1	45	12	174	346	195	14	112	667	120	33
Jämtlands län	94	5	33	1	133	149	9	44	32	234	46	27
Västerbottens län	85	18	32	27	162	119	112	20	51	302	31	18
Norrbottnens län	117	7	86	6	216	79	175	44	8	306	37	20
SUMMA	3311	313	1215	513	5352	3994	3055	935	1176	9160	50	16
%	62	6	23	9	100	44	33	10	13	100		